

ת"פ 27225/12/12 - רשות הגנים הלאומיים ושמורות הטבע נגד משה מעוז

בית משפט השלום באשקלון

ת"פ 27225-12-12 רשות הגנים הלאומיים ושמורות הטבע נ' מעוז

בפני הש דינה כהן- ס.ג.
מאשימה
נגד
נאשם
רשות הגנים הלאומיים ושמורות הטבע
משה מעוז

פסק דין (הכרעת דין וגזר דין)

1. כתב האישום מייחס לנאשם שני אישומים:

על פי האישום הראשון - ביום **30/12/11** בתחום שמורת הטבע המוכרזת הר הנגב, במכתש רמון בנחל פארן ובנחל שזר הלך הנאשם והוביל עימו קבוצה של כ-40 מטיילים בדרך **שאינה מסומנת**. הנאשם והמטיילים עזבו את השמורה רק בשעה 17:15 לאחר השקיעה, בשעות החשיכה. הנאשם ביצע את מעשיו ללא היתר ולמרות השילוט המוצב בשמורה האוסר על כך.

על פי האישום השני - ביום **7/1/12** במשך שעות היום ועד השעה 18:00 או בסמוך לכך בתחום שמורת הטבע המוכרזת מצוק הצינים, במכתש רמון, הלך הנאשם והוביל עימו קבוצת מטיילים בדרך שאינה מסומנת. הנאשם והמטיילים יצאו מתחום השמורה לאחר השקיעה בשעות החשיכה. הנאשם ביצע את מעשיו ללא היתר ולמרות השילוט המוצב בשמורה האוסר על כך.

לפיכך יוחסו לנאשם בגין כל אישום, העבירות כדלקמן:

הליכה בשביל לא מסומן, בניגוד לתקנה 10 לתקנות שמורות הטבע (סדרים והתנהגות), התשל"ט-1979 (להלן: "**התקנות**") הקובעת איסור הליכה בתחומי שמורת טבע שלא בשבילים שסומנו על ידי רשות שמורות הטבע כמיועדים להולכי רגל. לצד עבירה זו קבוע עונש של 6 חודשי מאסר (סעיף 57 (ב) לחוק גנים לאומיים, שמורת טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה, התשנ"ח-1998. (להלן: "**החוק**")).

שהייה בשמורה מחוץ לשעות המותרות בניגוד לתקנה 3 לתקנות, שקובעת איסור כניסה לשמורת טבע אלא בימים ובשעות שקבע מנהל רשות שמורות הטבע ושפורסמו על לוח שהוצב בכניסה לשמורה. לצד עבירה זו קבוע עונש של 6 חודשי מאסר (סעיף 57(ב) לחוק).

אי ציות להוראות בניגוד לתקנה 15 לתקנות, הקובעת שאדם שנמצא בתחום שמורת טבע יציית להוראות פקח ולכל ההוראות שכלולות בהודעות הרשות הבאות להבטיח ביצוע התקנות. לצד עבירה זו קבוע עונש של 6

חודשי מאסר (סעיף 57(ב) לחוק).

3. בתשובתו לכתב האישום, בישיבה מיום 28/10/13, הודה הנאשם בהליכה בשביל לא מסומן אך טען שמדובר בקטע קצר ושמרבית היום צעד בשבילים מסומנים.

הנאשם לא הודה בעבירות של שהיה בשמורה מחוץ לשעות המותרות ובאי ציות להוראות.

לאור תגובת הנאשם, הסכים ב"כ המאשימה בהגינותו להסתפק בהרשעת הנאשם בעבירה של הליכה בשביל לא מסומן בגין כל אחד מן האשומים.

4. על כן, על יסוד הודאת הנאשם, יש לקבוע כי הנאשם ביצע שתי עבירות של הליכה בשביל לא מסומן, לפי הוראת תקנה 10 לתקנות.

5. על אף הודאת הנאשם כאמור, הסנגור עתר לסיום ההליך ללא הרשעה.

הסנגור הפנה לכך שהנאשם, כבן 59, נטול עבר פלילי, אדם ששמירת הטבע יקרה לו, וכל חייו מצוי בטבע ומלמד אחרים על חשיבותו.

הנאשם הינו מדריך טיולים בוגר אוניברסיטת בן גוריון בביולוגיה, במהלך עשרות השנים האחרונות עבד כמורה בחו"ל, עבד במצוקי דרגות וכרכז, הדריך בבית ספר שדה בר גילה וכן בעין גדי והעביר השתלמויות לצדדים. עבד כמדריך תיירים ובהמשך הדריך בחוגי משוטטים וכן ביד בין צבי ובחברה להגנת הטבע. היום, לאחר שסיים תואר ראשון ושני בהצטיינות הוא לומד תואר שלישי באוניברסיטת חיפה.

על פי הטענה, טעמים אלה מצדיקים הימנעות מהרשעת הנאשם.

זאת ועוד, על פי הטענה, אם יורשע הנאשם, פרנסתו הנובעת מהתקשרות עם הגופים שצויינו לעיל, עלולה לגרום לנזק בלתי הפיך בכך שיהיה מנוע מלהמשיך לעבוד עם מי מהגופים הללו בעקבות הרשעתו.

הוסיף הסנגור כי יש ליתן משקל לכך שמדובר בעבירות שרובן המוחלט לא מגיע לידי הגשת כתב אישום כיוון שהן מסוג ברירות קנס. ב"כ הנאשם הפנה לטופס הודעת תשלום קנס המלמד על כך שהמעשה בו הודה הנאשם הוא מעשה מסוג "ברירת קנס".

במקום אחר ציין ב"כ הנאשם כי העבירה שבה הודה הנאשם היא עבירה מינהלית, כהגדרתה בחוק העבירות המינהליות, התשמ"ו-1985, והפנה לרציונל המאפשר סיום הליך ללא הרשעה בעבירות מינהליות.

5. מנגד, ב"כ המאשימה עתר להרשיע את הנאשם, תוך ציון שהרשעה זו אינה מדווחת למרשם הפלילי. ב"כ המאשימה טען כי חזקה על מדריך טיולים לדעת את החוק להקפיד עליו ולשומרו. זאת ועוד, מדובר במערער ללא עבר פלילי שעבר את אותה העבירה לצורך רווח כלכלי בלבד בהפרש זמנים קצר ביותר בין שתי עבירות זהות.

6. לטענת המאשימה, נסיבות אלו מצדיקות הרשעה בדיון, והטלת ענישה מרתיעה הכוללת הכבדה בקנס וחויב בחתימה על התחייבות כספית לשלוש שנים. היות ומדובר במקרה החוזר על עצמו דורשת המאשימה הטלת קנס ראוי בין 5,000 ל- 10,000 ₪.

לעניין העתירה להימנע מהרשעה - טוענת המאשימה כי הכלל הוא הרשעה ורק מקרים יוצאי דופן שמוכח כי

ההרשעה תביא לנזק ולפגיעה חמורה - יהוו נימוק להמנע מהרשעה וזהו לסברתה איננו המקרה, מה עוד שהרשעה כבמקרה שבפנינו אינה מדווחת כלל למרשם הפלילי ומשכך לא צפויה פגיעה בעתיד הנאשם.

הכרעה:

7. כידוע, הכלל הוא שכאשר אדם מבצע עבירה, מתחייב שההליך הפלילי כנגדו ימוצה בדרך של הרשעה. הימנעות מהרשעה הנה בבחינת חריג לכלל, לצורך החלתו נדרש איזון שיקולים המעמיד את האינטרס הציבורי אל מול נסיבותיו האישיות של הנאשם במסגרת זו נבחנים טיב העבירה שעבר הנאשם, חומרתה, עברו הפלילי, גילו, מצב בריאותו והנזק הצפוי לו מהרשעה (ע"פ 2093/96 **כתב נ' מדינת ישראל** (להלן: "**הלכת כתב**").

ברע"פ 3515/12 **מדינת ישראל נ' שבתאי** (10/9/2013), דן בית המשפט העליון בענין תוצאה אפשרית של המנעות מהרשעה בעבירות א-סדרתיות מסוג של אחריות קפידה וציין שבשקילת חומרת העבירה ונסיבות ביצועה, ככל שהעבירה שעבר הנאשם ונסיבות ביצועה הן ברף הנמוך, כך פוחת האינטרס הציבורי שבהרשעה. צוין בפסה"ד כי שאלת שיקום העבריין, כשיקול מרכזי שעליו עמדה הפסיקה ביחס לנושא הימנעות מהרשעה, אינה רלבנטית בעבירות אלה, שכן במצב הדברים הרגיל מדובר בעבירות הנעברות על ידי אנשים ללא מעורבות קודמת בפלילים כפועל יוצא, ניתן להקל על הנטל המוטל על כתפי הנאשם להראות את עצמת הפגיעה שתיגרם לו כתוצאה מההרשעה כתנאי לאי הרשעתו בדיון, בעבירות אלה.

בענייננו, אף שניתן בהתאמה לבחון, הראוי עניינו של הנאשם שבפנינו לבוא בגדרי החריג לכלל המחייב הרשעה בעקבות הודיה, נוכח כללי הריכוך להלכת "כתב" בעבירות אסדרתיות מסוג אחריות קפידה (הגם שהנאשם כאן בעבירות הרלוונטיות להחלטה, אינו מואשם בעבירות מסוג אחריות קפידה), לא מצאתי בשל 3 טעמים עיקריים, כי יש מקום במקרה דנן להימנע מהרשעתו, ואנמק:

ראשית ייאמר, כי לא ברור לבית המשפט הבסיס עליו נסמך הסנגור בטענתו כי הנאשם הודה בעבירות מסוג "עבירה מינהלית". דווקא מהודעת הקנס שצירף, עולה שמדובר בעבירה מסוג "ברירת קנס". כך עולה אף מצו סדר הדין הפלילי (עבירת קנס- גנים לאומיים ושמורות טבע ואתרי לאום), תשמ"ט-1989, עבירה זו נקבעה כעבירת קנס (סעיף 1 לצו) ואין כל קביעה לגביה כי הנה מנהלית.

שנית, היות הנאשם מדריך, שהוביל כ-40 מטיילים, ב-2 מועדים שונים, בפער של כשבוע ימים. דווקא בשל תפקידו, מצופה מהנאשם שיקפיד ויוודא מראש שכל חלקי המסלול בו הוא מוביל את המטיילים מורשים להליכה.

שלישית, לא מצאתי אסמכתא לטענת הסנגור כי ייגרם לנאשם נזק אם יורשע, הן מחמת שהטענה נטענה בעלמא והן משום שתקנות המרשם הפלילי ותקנת השבים (פרטי רישום שלא יירשמו או שלא יימסר מידע עליהם ועבירות שהרשעה בהן לא תפסיק את תקופות ההתיישנות או המחיקה), תשמ"ד-1984 קובעות כי עבירות קנס כדוגמת העבירות בהן הודה הנאשם, יש להניח בהעדר גוון "פלילי" מובהק הדבק במעשה ממילא, לא יהוו פרט רישום במרשם הפלילי (תקנה 1 (3)). על כן לא ברור מהו הנזק הצפוי לנאשם מהרשעה שאינה מהווה פרט במרשם הפלילי על פי חוק המרשם הפלילי ותקנת השבים, תשמ"א-1981.

לא התעלמתי מטענת ההסתמכות של הנאשם על ספר שהוצא על ידי רשות שמורות הטבע, בשנת 1983, המפנה מטייל מפורשות להמשיך את המסלול "ללא שביל מוגדר" ולטפס "ללא שביל" (מנחם מרקוס, **הר**

הנגב המרכזי ומכתש רמון- סקר נוף ומסלולי טיול, בעמוד 181-182 מהדורת 1983 (להלן: "**הספר**"), אף שמדובר בספרות שאינה גוברת על הוראות התקנות והחוק.

ייתכן כי בשים לב לכך שהספר הוצא בשנת 1983 ואילו שמורות הטבע בהן הוביל הנאשם מטיילים הוכרזו כשמורות טבע בשנת 1989, אין בידי לקבל טענת הסתמכות זו (אכרזה על שמורת טבע (הר הנגב), תשמ"ט-1989; אכרזה על שמורת טבע (מצוק הצינים), תש"ן-1989). מעבר לכך, חזקה על הנאשם, מדריך טיולים ותיק, שידע כי המסלולים בהם הוביל את המטיילים הוכרזו כשמורות טבע, ולפיכך חלה החובה הקבועה בתקנות ללכת רק בשבילים מסומנים.

מעבר לכך, נראה כי קיימות מהדורות מאוחרות יותר, שתוכן לא הוצג בפניי, ואף אם תוכן זה למהדורה שהוצגה אין בכך לשנות מסקנתי מן הטעמים שפורטו הגם שאם זה המצב, מן הראוי שרשות שמורות הטבע תבחן את הדבר.

9. לאור כל האמור, הנני מרשיעה את הנאשם ב-2 עבירות של הליכה בשביל לא מסומן, בניגוד לתקנה 10 לתקנות וסעיף 57 (ב) לחוק.

10. לעניין העונש - לשיטת ב"כ המאשימה, מתחם הקנס ההולם בעניינו של הנאשם נע בין 5,000 ₪ ל-10,000 ₪, לצד התחייבות גבוהה.

מנגד עתר ב"כ הנאשם להימנע מהטלת קנס ממשי. הסנגור הפנה לכך שגובה הקנס על כל אחת מהעבירות בהן הורשע הנאשם הוא 730 ₪.

11. בקביעת מתחם העונש ההולם, יש ליתן משקל לסכנה הטמונה בהליכה בשביל שלא סומן על ידי רשות שמורות הטבע, לסמיכות העבירות ולהיות הנאשם מדריך, שהוביל כ-40 מטיילים, על האחריות שנטל על עצמו בהובלתם בשביל שלא מותר להליכה, על המשתמע מכך.

עם זאת, בקביעת גובה הקנס ייתן משקל אף למצבו הכלכלי של הנאשם, כפי שפירט הסנגור (נ/1, נ/2).

12. כמצוות החוק, בקביעת מתחם העונש ההולם יש ליתן משקל אף למדיניות הענישה הנוהגת. כך למשל, בת"פ (קרית גת) **מדינת ישראל נ' עזיז** (27/1/2005) השית בית המשפט קנס כספי בסך 1,500 ₪ והתחייבות בגובה של 2,000 ₪ על נאשם ששהה בתחומי שמורת טבע לאחר השעה המותרת וצעד בשביל שאינו מסומן.

בת"פ (קרית גת) 329/07 **מדינת ישראל נ' ימפולסקי** (13/5/2008) השית בית המשפט קנס בסך 2,000 ₪ והתחייבות בסך 4,000 ₪, על נאשם שרכב על אופניים באזור האסור לכך ומיועד להולכי רגל ושהה בתחום שמורת טבע בשעות החשכה ובניגוד להוראות פקח.

13. בנסיבות אלה, נראה כי ראוי להעמיד את מתחם הקנס ההולם ביחס לכל עבירה כנע בין 750 ₪ ל-2,000 ₪.

14. בתוך מתחם העונש ההולם יש ליתן משקל לעברו הנקי של הנאשם.

אף שלא סברתי שיש מקום להימנע מהרשעה, נוכח הנימוקים שפורטו, יינתן משקל לעניין גובה הקנס לנטילת האחריות, לכך שמוסכם כי הנאשם, אף שהעבירה נשנתה, סטה משביל ההליכה המסומן ב"קטע קצר" ולאופיו החיובי של הנאשם, כפי שפורט.

15. לאור כל האמור, הנני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

א. קנס כספי בסך 2,000 ₪ או 5 ימי מאסר תמורתם.

הקנס ישולם ב-5 תשלומים חודשיים, שווים ורצופים. התשלום הראשון ישולם לא יאוחר מיום 1/10/2014.

ב. הנאשם יחתום עד יום 1/10/2014, על התחייבות כספית בסך 5,000 ₪ להימנע במשך

שנתיים מביצוע העבירה בה הורשע.

הנני מתנצלת בפני ב"כ הצדדים אודות השיהוי בהוצאת המסמך, שנבע מתקלה שבאחריותי.

המזכירות תשלח עותק מפסק הדין לב"כ הצדדים באמצעות דואר רשום (ניתן בהעדר בהסכמת הצדדים - פר מיום 28/10/2013).

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 45 יום מיום קבלת פסק הדין.

ניתן היום, י"א אב תשע"ד, 7 באוגוסט 2014, בהעדר הצדדים.

חתימה